

Po čemu smo poznati?

Propoved: Aleksandar Dega

Tekst: Evanđelje po Jovanu 13,34-35

“³⁴ Dajem vam novu zapovest, da ljubite jedan drugoga, kao što sam ja vas ljubio, da i vi ljubite jedan drugoga. ³⁵ Po tom će svi poznati da ste moji učenici -ako budete imali ljubavi među sobom.” - prevod dr Emilijan M. Čarnić

Imam razne prevode Biblije, i svaki prevod ima neku svoju lepotu. U poslednje vreme najčešće koristim Novi srpski prevod, ali ovog puta sam se odlučio za Čarnića. Razlog je upravo glagol “ljubiti”. Možda je za to kriv moj staro-baptistički odgoj, pa ova reč u meni budi neku nostalgiju. U crkvi bih uglavnom pre čuo “Bog te ljubi” nego “Bog te voli”, a i stara pesma kaže “Da moj Isus ljubi me, znam iz svoje Biblije”. Nije bitno da li je “ljubiti” ili “voleti”, činjenica je da to Isus čini. A kako On to čini, i zašto je to važno?

Kontekst

Evanđelista Jovan započinje 13. poglavlje sa trpezom, tačnije sa praznikom Pashe. Jovan već na samom početku poglavlja najavljuje da se nešto veliko sprema. Naime, Isus zna da je došao čas da ode k Ocu. Isus se sprema da pokaže svoju ljubav onima koji su mu pripadali. Večera je spremna i to je večera koju je Isus silno želeo da jede sa svojim učenicima (Ev. po Luki 22,15). Naravno, nije to bilo zbog hrane, već zbog zajedništva. Isus tada uzima vodu i lavor i svojim učenicima je oprao noge. Zatim im je rekao da i oni treba da operu noge jedan drugome. Nijedan sluga nije veći od svog gospodara, niti je poslanik veći od onoga ko ga je poslao, zato sledi da ako je Isus, učitelj i Gospod, oprao noge svojim učenicima i oni treba to isto da čine, i mi treba isto da činimo, niko od nas nije veći od našeg učitelja i Gospoda. Jovan Krstitelj, za koga je Isus rekao da je najveći među ljudima rođeni od žene (ev. po Mateju 11,11), je rekao da on nije dostojan da se sagne i da odreši remenje na Isusovoj obući (ev. po Marku 1,7). Taj Isus se toliko ponizio i oprao je noge svojim učenicima, nešto što bi sluga uradio za svog gospodara, čak je oprao noge i svom izdajniku – Judi. Zatim Isus otkriva učenicima da će ga jedan od njih izdati. Isus se obraća Judi i govori mu da što želi da učini, da to učini brzo. Učenici još uvek nisu svesni da je Juda izdajnik, ali Juda u međuvremenu odlazi. Nakon što je Juda otišao, Isus govori kako će sada Bog otkriti slavu Sina Čovečijeg, a da će se po Sinu Čovečijem otkriti slava Božija. Zatim nadodaje da će se to ubrzo desiti. Isus otkriva svojim učenicima da tamo gde On ide, oni ne mogu da dođu. Zatim im daje novu zapovest.

Nova zapovest (34.)

Nije da učitelji zakona, fariseji, književnici i ostali nisu bili svesni najveće zapovesti. Naime, sinoptička evanđelja (Matej, Marko i Luka) zapisuju da su fariseji, pokušavajući da kušaju Isusa, upitali ga koja je najveća zapovest, tj. šta treba da čine kako bi dobili večni život (Mt. 22,34-40; Mk. 12,28-34; Lk. 10,25-28). U Lukinom evanđelju Isus ne odgovara na pitanje, već pita šta piše u zakonu. Učitelj zakona mu odgovara tako što citira Ponovljeni zakon (5. Mojsijeva) 6,5 i Levitska (3. Mojsijeva) 19,18. U Markovom evanđelju učitelj zakona nadodaje na Isusov odgovor da je činiti te zapovesti bitnije od paljenih i klanih žrtava. Po proroku Osiji Bog otkriva da želi milosrđe i bogopoznanje, a ne žrtve (Osija 6,6). Ali, ako su oni sve to već znali, zašto to nisu činili, zašto su im ipak rituali bili važniji nego ljudi? Možda ne bi trebalo da brzamo i da upiremo prst u njih, a da ipak nas same ne sagledamo.

Pre nekoliko godina, dok sam još bio na teološkom fakultetu u Osijeku, u našu studentsku kantinu došla je jedna žena koja je tražila nešto za jelo. Naša kuvarica, koja je hrišćanka, odgovorila je, a pomalo je bila i drska: „Gospodo, nije ovo socijalna ustanova pa da ovde delimo hranu.“ Čuo sam ovo, ali nisam odreagovao. Žena je otišla a da nije dobila ono što je tražila. I dan danas me dve stvari bole, jedna je ta grozna rečenica „ovo nije socijalna ustanova“, a druga stvar je što ja uopšte nisam odreagovao, nego sam nastavio svojim putem. Ni kuvarica, a ni ja nismo bili onakvi kakvi tvrdimo da jesmo.

Možda i mi mislimo da crkva nije socijalna ustanova. Možda mislimo da je ona bila onda kada je to bilo najpotrebnije (devedesetih), ali možda baš tu grešimo. Nije bitno da li ćemo u nedelju imati službu Večere Gospodnje ili krštenje, ako ljudima koji su u potrebi ne pokažemo milosrđe. Možda crkva nije socijalna ustanova, ali možda treba da pokaže milosrđe onima u potrebi, iako možda i nisu tako “teška” vremena.

Hajde da se vratimo na naš tekst i da vidimo kakva je to nova zapovest. Sve zapovesti iz Starog zaveta mogu da se sažmu u ove dve: ljubiti Boga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom (Pnz 6,5) i ljubiti bližnjeg kao samoga sebe (Lev 19,18). Ako pogledamo 10 zapovesti možemo

videti da se 4 zapovesti odnose na odnos sa Bogom, a 6 na odnos sa bližnjim. Bog je tako uredio svoj zakon, da je on jednostavan; taj zakon je ljubav, ali izgleda da je nama ljudima i taj zakon postao težak.

Ali, kako je to nova zapovest? Zar nije već napisano da treba da ljubimo svog bližnjeg. Zar Isus daje neku novu zapovest? Ako pogledamo bolje, taj deo se ne razlikuje mnogo, ljubiti bližnjeg i ljubiti jednog drugoga je potpuno isto, ali ostatak rečenice ipak nije. Dok je napisano da ljubimo bližnjeg kao samoga sebe, Isus nam kaže da ljubimo jedni druge onako kako je on nas ljubio. Da li smo svesni da čak ni mi sebe ne volimo toliko koliko nas Bog voli? On želi da imamo život u izobilju (Jovan 10,10), a mi se ponekad pitamo da neće taj život biti dosadan. Mi ne možemo u potpunosti da razumemo taj život koji nam Hristos daje. Hristos dolazi i objašnjava nam tu ljubav, daje nam praktičan primer te ljubavi. Pere noge, a zatim odlazi na krst da strada zbog njih (njegovih učenika) - zbog nas! Hristova ljubav je veća od one koju mi imamo za nas same.

Poznati po ljubavi (35.)

Po toj ljubavi treba da budemo poznati. Mislim da često zaboravljamo po čemu treba ljudi da nas prepoznaju. Za nas baptiste kažu, ili bar mi tako volimo da kažemo za sebe, da smo najbliži Bibliji, tačnije da se strogo držimo Biblije. Rimokatolička crkva je okrenula sebe više ka *racio* – razum, pravoslavna se okrenula ka *mysterion* (tajno/tajanstveno), dok se baptistička crkva okrenula ka *sola scriptura* – samo pismo (i druge tekovine reformacije). I Bog jeste sve to i *racio* i *mysterion* i samo iz pisma možemo da saznamo više o Bogu, ali nekako kao da smo smetnuli sa uma po čemu treba da budemo poznati. Mi možda želimo da ljudi kažu da smo Hristovi zato što znamo dobro Bibliju, ili zato što svake nedelje idemo u crkvu, ili zato što se molimo naglas kada je svima neprijatno, ili zato što dajemo mnogo novca za crkvene potrebe, ili zato što lepo pevamo hrišćanske pesme, ili dobro tumačimo Bibliju... Apostol Pavle je rekao da je sve to ništa ako nemamo ljubavi! (1. Korinćanima 13)

Mahtma Gandi je jednom prilikom rekao, parafriziram, da je oduševljen sa besedom na gori, i ako je po tome on bi odmah bio hrišćanin, ali negativno je to šta sve danas prolazi kao hrišćanstvo. Naravno, nije nama Gandi simbol autoriteta, pa da ga sledimo, ali možemo videti da ljudi prepoznaju hrišćanstvo kao nešto posebno, ali često oni koji se nazivaju hrišćanima, kuvarica i ja, kvare tu sliku Hrista.

Ipak, nije sve tako crno, bar ne što se tiče naše zajednice. Govoriću u svoje ime, ali verujem da mnogi koji su pre nekoliko godina pristupili našoj zajednici mogu da potvrde isto. Ono što je mene dotaklo, otkako ponovo dolazim u našu zajednicu, jeste ljubav koju ljudi svesno ili nesvesno pokazuju. Verujem da oni koji su došli prvi put u našu zajednicu i ne sećaju se propovedi ili čak ni propovednika koji je propovedao, ali se sećaju ljudi koji su im taj prvi dan prišli. Zato crkva i jeste jedinstveno mesto. Samo u crkvi ljudi znaju da se iskreno i sa oduševljenjem obrađuju novoj osobi. Zato, sestre i braćo, tu ljubav treba da gajimo. Ali, treba uvideti i druge prilike za praktičnu ljubav. Ima toliko prilika kada možemo da pokažemo ljubav našim bližnjima, a da nas to i ne “košta” mnogo. Nekada te prilike traže i “veliku” cenu, ali ako je Gospod mogao da opere noge svojim učenicima, da li ima nešto što nama treba da bude teško?

Bog je dao jednostavan zakon, Bog je došao i na praktičan način pokazao kako taj zakon može da se izvrši. Ako želimo da budemo Hristovi učenici, onda moramo da ljubimo Boga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom, i da ljubimo jedni druge, ili naše bližnje, onako kako je Isus ljubio nas.

Amin

Pitanja za diskusiju

1. Ako su Judeji znali šta Bog želi (Osija 6,6), zašto su više pridavali značaj ritualima? Da li i mi to isto činimo i zašto?
2. Koje su odlike Hristove ljubavi?
3. Zašto je tebi teško da te ljudi prepoznaju kao Isusovog sledbenika?
4. Kako praktično možemo voleti bližnje?